

ინდივიდუალური სადოქტორო პროგრამა

საერთაშორისო ბიზნესი

Ph. D in International Business

თბილისი 2008

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტი

სადოქტორო პროგრამა

1. სადოქტორო პროგრამის დასახელება „საერთაშორისო ბიზნესი” International Business

2. მისანიჭებელი აკადემიური ხარისხი - ფილოსოფიის დოქტორის აკადემიური ხარისხი საერთაშორისო ბიზნესი (Ph. D in International Business)

3. პროგრამის ანალოგები.

სადოქტორო პროგრამა „საერთაშორისო ბიზნესი” წარმოდგენილია მსოფლიოს წამყვან უნივერსიტეტებში. ისეთებში, როგორცაა:

- ვაშინგტონის უნივერსიტეტი
[http// www.gwu.edu / - International business / doctoral / fieldsindex.htm](http://www.gwu.edu/-International%20business/doctoral/fieldsindex.htm)
- სვისის უნივერსიტეტი
[http// www.sbs.edu / programs / dba.asp.](http://www.sbs.edu/programs/dba.asp)
- ჰიუსტონის უნივერსიტეტი
[http// www.bauer.uh.edu / International business / Ph.D / courses.htm](http://www.bauer.uh.edu/International%20business/Ph.D/courses.htm)

4. სადოქტორო პროგრამის ხელმძღვანელი:

- თეიმურაზ შენგელია – ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი, თსუ-ს პროფესორი, ბიზნესის ორგანიზაციისა და მართვის კათედრის ხელმძღვანელი.

5. ინფორმაციული სადოქტორო პროგრამის საკვალეფიკაციო დახასიათება.

5.1. პროგრამის აქტუალურობა და მიზანი

საქართველოში მიმდინარე საგანმანათლებლო რეფორმის ფონზე განსაკუთრებულ აქტუალურობას იძენს სპეციალისტების მომზადება „საერთაშორისო ბიზნესის” დარგში. თანამედროვე ეტაპზე მსოფლიოს უნივერსიტეტები თავიანთ მსმენელებს 260-მდე სადოქტორო პროგრამებს სთავაზობენ ბიზნესის ადმინისტრირებაში, კონცენტრაციით „საერთაშორისო ბიზნესი”, მათი რაოდენობა სისტემატიურად იზრდება, რაც მეტყველებს იმ კონკურენციულ გარემოზე, რომელიც ჩამოყალიბდა მსოფლიოში ბიზნეს-განათლების დარგში, სწავლების მესამე საფეხურს - დოქტურანტურის დონეზე. ამ ხასიათის საგანმანათლებლო რესურსზე მოთხოვნილება სისტემატიურად იზრდება. ბიზნესის ცნობილი საუნივერსიტეტო სკოლები დღეს განათლების სრულიად ახალ კონკურენციულ ბაზარზე გამოდიან.

მსოფლიოში მიმდინარეობს სადამანათლებლო კონსორციუმების ფორმირება, რასაც საფუძვლად უდევს ამ დარგში კორპორაციული პროგრამების ფორმირება. ამ კონტექსტში ქართული საგანმანათლებლო სივრცე უმწვავეს დეფიციტს განიცდის „საერთაშორისო ბიზნესის“ დარგში ახალი, თანამედროვე, დროისა და გარემოების შესატყვისი სადოქტორო პროგრამების ფორმირების თვალსაზრისით. მსოფლიოში მიმდინარე საგანმანათლებლო ინტეგრაციული პროცესები ახალ მოთხოვნებს უყენებს ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტს ბიზნესის სადოქტორო პროგრამების გადასინჯვისა და მათი მსოფლიოს მოთხოვნებთან ჰარმონიზაციის დარგვაში. ამით არის ნაკარნახევი ქართული საგანმანათლებლო სივრცისათვის „საერთაშორისო ბიზნესის“ სადოქტორო პროგრამის აქტუალურობა და მნიშვნელობა. ბიზნესის დარგში უმაღლესი რანგის სპეციალისტების მომზადება დღეს შეუძლებელია, უმაღლესი კვალიფიკაციის „საერთაშორისო ბიზნესის“ დოქტორანტურის გარეშე.

„საერთაშორისო ბიზნესი“ დისციპლინათაშორისო სფეროა, რომელიც ბაზისებს ისეთ მეცნიერულ დისციპლინებზე, როგორც არის: „მენეჯმენტი“, „მარკეტინგი“, „ბიზნესის ორგანიზაცია და მართვა“, „ფინანსები“, „საბუღალტრო აღრიცხვა“ და სხვა. ამ დარგში არსებული უახლესი მიღწევების გამოყენება ქმნის სწავლების ისეთ ერთიან სისტემას, როგორც არის „საერთაშორისო ბიზნესი“. თანამედროვე „საერთაშორისო ბიზნესი“ არის პრაგმატული, ის მკაცრად მოტივირებულია, რადგანაც მას საფუძვლად უდევს საერთაშორისო ბიზნესის დარგში დროის მოთხოვნათა შესატყვისი სპეციალისტის მომზადება. ამდენად, დოქტორანტები იკვლევენ „საერთაშორისო ბიზნესის“ დარგში უახლეს პრობლემატიკას, დაკავშირებულს საერთაშორისო ბიზნესში, მარკეტინგის, მენეჯმენტის, ეკაუტინგის, ფინანსების და სხვა უმნიშვნელოვანეს პრობლემებთან.

პროგრამის მიზანია „საერთაშორისო ბიზნესის“ თეორიისა და პრაქტიკის შესწავლა, ამ დარგში აშშ-ის, დასავლეთისა და აღმოსავლეთის ქვეყნების დაგროვილი გამოცდილების გაზიარება, მათი საფუძვლიანი ანალიზი და გამოყენება საქართველოს არსებულ რეალობაში. პროგრამის ათვისების პროცესში დიდ დატვირთვას იძენს ნოვატორული იდეების გენერაცია, კრეატიულობა, ახალი მიდგომების, იდეების შეფასება და მათი ანალიტიკური კვლების უნარი. ეს მიზნობრივი ორიენტირები თავიანთ ასახვას ჰპოვებენ დოქტორანტების მიერ განხორციელებულ მეცნიერულ კვლევებში, სემინარებში, პრეზენტაციებში. „საერთაშორისო ბიზნესის“ მიმართულებით ფაკულტეტზე

არსებობს სავარაუდო საკვლევი თემატიკა, რომლის ფარგლებში დოქტორანტებს შეუძლიათ თემის შერჩევა

5.2. პროგრამის შედეგი.

ა) დარგობრივი კვალიფიკაცია.

სადოქტორო პროგრამის დასრულების შემდეგ კურსდამთავრებულს მიენიჭება „ბიზნესის ადმინისტრირების“ დარგში ფილოსოფიის დოქტორის კვალიფიკაცია. კონცენტრაციით „საერთაშორისო ბიზნესი“. „საერთაშორისო ბიზნესის“ დარგში სპეციალისტს უნდა შეეძლოს რეალურად შეაფასოს საერთაშორისო ბიზნესის ცალკეული სფეროების მდგომარეობა კვლევის უახლესი მეთოდებისა და მოდელების გამოყენებით, უზრუნველყოს ამ რგოლების სტრუქტურული და ფუნქციური სრულყოფის დონისძიებათა შემუშავება; სარესურსო ბაზის, ფორმებისა და ბაზრის ფუნქციონირების ერთიანობის პრობლემების გადაწყვეტა; სამეცნიერო კვლევითი სამუშაოებისა და ორგანიზაციულ-მმართველობითი საქმიანობის განხორციელება საერთაშორისო ბიზნესის ცალკეულ სფეროებში.

ბ) ცოდნა.

საბაზრო ეკონომიკის პირობების შესაბამისად დოქტორანტს მოეთხოვება ფართო სამეცნიერო, პედაგოგიური, ფუნდამენტური, პრაქტიკული ცოდნა.

„საერთაშორისო ბიზნესის“ დარგში დოქტორანტმა უნდა იცოდეს:

- „საერთაშორისო ბიზნესისადმი ”თანამედროვე თეორიული მიდგომები;
- სწავლების თანამედროვე მეთოდები;
- კვლევის თანამედროვე მეთოდები და ხერხები;

-„საერთაშორისო ბიზნესის“ სისტემაში შემავალი საბაზო დისციპლინები: საერთაშორისო მარკეტინგი, მენეჯმენტი, ბიზნესის ორგანიზაცია და მართვა, ბუღალტერია, ფინანსები.

- უნდა შეეძლოს სამეცნიერო-ტექნიკური მიღწევების გაანალიზება და კომბინაიაში მათი შედეგების დანერგვის შესახებ პრაქტიკული დონისძიებების შემუშავება, ახალი ეფექტური წინადადებების შეთავაზება.

გ) დოქტორანტის კომპეტენცია.

დოქტორანტის კომპეტენცია მოცემულია დოკუმენტში, რომელიც ცნობილია ბერგენის კომუნიკეს სახით (იხ: www.bolгна-bergen 2005.no)

„ბიზნესის ადმინისტრირების“ დარგში სადოქტორო პროგრამის დამთავრების შემდეგ კურსდამთავრებულმა უნდა შეძლოს:

- პრაქტიკული და სამეცნიერო საქმიანობაში კვლევის თანამედროვე მეთოდებისა და ხერხების გამოყენება;
- გუნდური პრინციპით მუშაობა რიგითი წევრისა და ლიდერის როლში, მიღებული ცოდნის ეფექტური გამოყენება, მუშაობის შედეგების ობიექტური შეფასება და სრულყოფა;
- საერთაშორისო ბიზნესის შესახებ არსებული ინფორმაციის მოპოვება და მისი დამუშავება, წარმოების ორგანიზაციისა და მართვის თეორიული და პრაქტიკული საკითხების ეფექტურად გადაწყვეტა;
- უნდა ფლობდეს ბიზნესში მოქმედი კომპანიების საქმიანობის კვლევის მეთოდებს და გააჩნდეს ბიზნესის განვითარების პრობლემების გადაწყვეტის უნარი, ამ მიზნით მართვის ეფექტური მეთოდებისა და მოდელების გამოყენების შესაძლებლობას;
- საერთაშორისო ბიზნესის სფეროში ინფორმაციის გაანალიზებისა და მისი შედეგების გამოყენების უნარი;
- საერთაშორისო ბაზრების რეგმენტაცია და მათი შესაძლებლობების გამოყენება ბიზნესის განვითარებისათვის;
- საერთაშორისო ბიზნესის დარგში მიღებული თეორიული და პრაქტიკული ცოდნის გამოყენება სამეცნიერო და პედაგოგიურ საქმიანობაში.

5.3. კურსდამთავრებულის დასაქმების სფეროები:

„საერთაშორისო ბიზნესის“ დოქტურანტურა დამთავრებულს შეუძლია იმუშაოს საერთაშორისო ორგანიზაციებში ბიზნესის ნებისმიერ ორგანიზაციულ - სამართლებრივი ფორმის კომერციულ ორგანიზაციებში, აგრეთვე არაკომერციულ ორგანიზაციებსა და გაერთიანებებში, რომლებსაც სჭირდებათ ამ დარგში პროფესიული ცოდნა. აგრეთვე უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებსა და სამეცნიერო კვლევით ცენტრებში, სახელმწიფოს მმართველობით ორგანოებში.

6. სადოქტორო პროგრამაზე მიღების წინაპირობები.

დოქტორანტურაში მიღების მსურველი უნდა აკმაყოფილებდეს იმ წინაპირობებს, რომელიც განსაზღვრულია ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტის სადისერტაციო საბჭოს დებულებაში (აკადემიური საბჭოს №23 დადგენილება. 2007 წლის 28 მაისი). მას უნდა გააჩნდეს მაგისტრის ან მასთან გათანაბრებული ხარისხის მქონე პირის დიპლომი, ფლობდეს უცხო ენას (გერმანულს, ფრანგულ, ინგლისურს, რუსულს) ჩაბარებული უნდა ჰქონდეს საკანდიდატო მინიმუმის საგნები და/ან აპრობაცია ჰქონდეს გავლილი.

7. პროგრამის ანალოგები:

ინდივიდუალური პროგრამით ჩარიცხულმა დოქტორანტმა თსუ-ს ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტის სადისერტაციო საბჭოს უნდა წარუდგინოს დისერტაცია არსებული დებულების შესაბამისად. ტექნიკური მოთხოვნები გამომდენარეობს თსუ-ს ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტის სადისერტაციო საბჭოს დებულებიდან.. დისერტაციის დაცვამდე დისერტანტს გამოქვეყნებული უნდა ჰქონდეს მინიმუმ სამი მეცნიერული პუბლიკაცია რეცენზირებად ჟურნალში, რომელთაგან ორს უნდა ჰქონდეს გავლილი საერთაშორისო ექსპერტიზა. სტატიებს შეაფასებენ ექსპერტები საერთაშორისო კრიტერიუმებით. ქულების მაქსიმალური რაოდენობა არის 20. სტატიებზე უარყოფითი რეცენზიის შემთხვევაში (11-15 ქულა), დოქტორანტს ეძლევა სამი თვე სტატიის გადასამუშავებლად, ხოლო 11-ზე ნაკლები ქულის შემთხვევაში – 6 თვე.

8. სამეცნიერო კვლევების მატერიალური-ტექნიკური ბაზა.

სამეცნიერო-კვლევითი კომპონენტი განხორციელდება თსუ-ს ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტის კათედრებზე დისერტაციის პროფილის მიხედვით, თსუ-ს, ეროვნულ და საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ბიბლიოთეკებში. ხემისაწვდომია ფაკულტეტზე არსებული ინტერნეტის გამოყენება. კურსების შესწავლის პროცესში შესაძლებელია პროფესორების ინდივიდუალური კვლევების, პერსონალურ ბიბლიოთეკაში არსებული წიგნების ფონდის გაცნობა.

9. დოქტორანტიზის მისაღები რაოდენობა.

ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტს ყოველწლიურად წელიწადში ორჯერ გაზაფხულზე და შემოდგომაზე შეუძლია 8 დოქტორანტის მიღება.

10.პროგრამაში ჩართული პროფესორების CV.

თ ე ი მ უ რ ა ზ   შ ე ნ გ ე ლ ი ა

1	სახელი და გვარი	შენგელია თეიმურაზი
2	დაბადების თარიღი	1960 წლის, 12 სექტემბერი
3	მისამართი	ნუცუბიძის 15, ბინა 15
4	ტელეფონები	(ბინა) 39-66-43, (მობ.) 895 90-47-57, (სამსახ.) 44-25-66
5	ელ. ფოსტა	shengelia.temur@gmail.com
6	ბანათლება	1982წ.-ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სახალხო მეურნეობის დაგეგმვის ფაკულტეტი, მრეწველობის სპეციალობა (წარჩინებით). 1985წ. – საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს ეკონომიკური და სოციალური პრობლემების ინსტიტუტის ასპირანტურა.(სპეციალობა: მრეწველობის

		ეკონომიკა). 1998წ. – საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ეკონომიკის ინსტიტუტის დოქტურანტურა.
7	სამეცნიერო ხარისხი	1988წელი – საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს ეკონომიკური და სოციალური კვლევების ინსტიტუტი. ეკონომიკის მეცნიერებათა კანდიდატი. სპეციალობა-სახალხო მეურნეობის და მისი დარგების ეკონომიკა. 1998წელი–საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ეკონომიკის ინსტიტუტი. ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი. სპეციალობა-მაკროეკონომიკა. 1989 წელი – დოცენტის სამეცნიერო-პედაგოგიური წოდება. 1999 წელი – პროფესორის სამეცნიერო-პედაგოგიური წოდება.
8	სამართლებრივი ბამოცდილება	1988-1993 წლები სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოცენტი. 1993-2005 წლები სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკის ფაკულტეტის დეკანი. 1993-2005 წლები ეკონომიკური და სოციალური პრობლემების სამეცნიერო კვლევითი ინსტიტუტის ცენტრის ხელმძღვანელი. 1999-2005 წლები ფინანსების სამეცნიერო კვლევითი ინსტიტუტის წამყვანი მეცნიერ-თანამშრომელი. 1990-1994 წლები ადამიანის უფლებათა დაცვის სახელმწიფო კომიტეტის

		თავჯდომარის პირველი მოადგილე. 2005-დღემდე ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიზნესის ორგანიზაციისა და მართვის კათედრის ხელმძღვანელი პროფესორი. 2005-დღემდე საქართველოს ეროვნული ბანკის საბჭოს წევრი.
9	გამოქვეყნებული შრომები	80-ზე მეტი მეცნიერული შრომა, მათ შორის 8 მონიგრაფია და 5 სახელმძღვანელო.
10	პრემიები, ჯილდოები	1998-2002 წლები საქართველოს პრეზიდენტის I ხარისხის სტიპენდიის ლაურეატი. 1996 წელი – დაჯილდოვებულია „ღირსების მედლით“.
11	საერთაშორისო კონფერენციებში მონაწილეობა	1984–ურალის ტექნიკური უნივერსიტეტი. „მეცნიერულ-ტექნოლოგიური პროგრესის მიღწევები და თანამედროვეობა“ 2007-პრადის ეროვნული ბანკი „საბანკო რეფორმა ევროზონის ქვეყნებში“. 2007-ოდესის უნივერსიტეტი „ერთობლივი ეკონომიკური სისტემების, კანონზომიერებები და განვითარების მექანიზმი“. 2007-თბილისის უნივერსიტეტი „კორუფცია, გადასახადები და გარდამავალი ეკონომიკა“.
12	სტაჟირება საზღვარგარეთ	1992წ.-აშშ ნიუ-იორკის უნივერსიტეტი.

		2007წ.-ავსტრიის ეროვნული ბანკი. 2008წ.-კოპენჰაგენის ბანკი. 2007წ.-პრადის უნივერსიტეტი.
13	სამეცნიერო ხელმძღვანელობა, რეცენზირება, ოპონირება	საკანდიდატო დისერტაცია დაიცვა 2 ასპირანტმა, აპრობაცია გაიარა 4 მაძიებელმა. ამჟამად დისერტაციაზე მუშაობს 2 ასპირანტი. 32 მაგისტრის ხელმძღვანელი. 1997-2007წწ. სამეცნიერო კონფერენციებში მონაწილეობა მიიღო 64 სტუდენტმა მათ შორის: 7 საუნივერსიტეტო, 2 რესპუბლიკურ კონფერენციებში გამარჯვებული. 8 საკანდიდატო, 2 სადოქტორო დისერტაციის ოპონენტი.
14	რედაქტორება, რედაქციის წევრობა	2 სახელმძღვანელოს, 12 მონოგრაფიის რეცენზენტი, 8 მონოგრაფიის რედაქტორი. ჟურნალების „ეკონომიკის“, „ახალი ეკონომისტის“, „ბიზნესი და კანონმდებლობა“, „გადასახადებისა და საგადასახადო საქმის“ რედაქციის წევრი.
15	სამეცნიერო აკადემიების საბჭოს და სადისერტაციო საბჭოების წევრობა	1998წ. ბიზნესის მეცნიერებათა აკადემია. 1999წ. ეკონომიკურ მეცნიერებათა აკადემია. 2000-2005წწ. ეკონომიკური და სოციალური პრობლემების საბჭოს წევრი. 2003-2005წწ. ფინანსების ისტიტუტის საბჭოს წევრი. 1993-2005წწ. სოხუმის უნივერსიტეტის

		საბჭოს წევრი. 2000-2005წწ. ეკონომიკური და სოციალური პრობლემების, სამეცნიერო-კვლევითი ისტიტუტის სადისერტაციო საბჭოს წევრი. 2005-დღემდე ეროვნული ბანკის საბჭოს წევრი.
16	საზოგადოებრივ ორგანიზაციებში მონაწილეობა	1985-1922წწ. ახალგაზრდა ეკონომისტთა ასოციაციის აღმასრულებელი მდივანი. 2003 - დღემდე არასამთავრობო ორგანიზაცია „სახალხო დიპლომატიის საბჭოს“ გამგეობის თავჯდომარე.
17	უცხოური ენების ცოდნა	ინგლისური, რუსული, ქართული.
18	კომპიუტერული პროგრამების ცოდნა	Wordi, Excelli, Foto-Shop, Internet.
19	ოჯახური მდგომარეობა	მეუღლე გელაშვილი მადონა-სოსუმის უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი შვილები ლევანი 16 წლის, გიორგი 20 წლის.